In de zaak 44-59:

RUDOLF PIETER MARIE FIDDELAAR,

ten deze domicilie gekozen hebbende ten huize van E. Poos, Rue de Nassau 9, Luxemburg,
vertegenwoordigd door mr. M. Slusny, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel,

Verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

ten deze domicilie gekozen hebbende bij H. Manzanares, Secretaris van de Gemeenschappelijke Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen, Place de Metz 2, Luxemburg,
vertegenwoordigd door P. Leleux, juridisch adviseur, als gemachtigde,

Verweerster,

betreffende een beroep tot

- nietigverklaring van de beschikkingen vervat in de brieven van de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap aan verzoeker van 24 juli en 14 augustus 1959;
- voorlopige aanstelling van verzoeker bij de taalkundige dienst in rang L/C, bezoldigingstrap 1;
- betaling van schadevergoeding;

HET HOF VAN JUSTITIE

samengesteld als volgt:

A. M. Donner, *President,*
Ch. L. Hammes, *Kamerpresident,*
O. Riese en L. Delvaux, *Rechters,* en R. Rossi, *Rechter-Rapporteur,*
Advocaat-Generaal: K. Roemer,
Griffier: A. Van Houtte,

wijst het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I. – Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* concludeert dat het den Hove behage:

„1. Nietig te verklaren de ontslagbeschikking, medegedeeld aan verzoeker bij brief van 24 juli 1959, bevestigd bij brief van 14 augustus 1959;

2. Te verklaren voor recht dat verzoeker moet worden geacht voorlopig als ambtenaar bij de taalkundige dienst te zijn aangesteld in rang L/C, bezoldigingstrap 1, en dat hij de bij deze rang behorende beloningen, vergoedingen en voordelen op dezelfde wijze zal genieten als de ambtenaren van dezelfde categorie, die voorlopig zijn aangesteld;

De Commissie te veroordelen, aan verzoeker te betalen:

A) een vergoeding gelijk aan de bezoldiging behorende bij rang L/C, bezoldigingstrap 1, van de taalkundige dienst, berekend over een periode van een jaar, of wel een bedrag ad Bfr. 400.000;

B) een vergoeding gelijk aan de gehuwdentoelage behorende bij rang L/C, bezoldigingstrap 1, van de taalkundige dienst, berekend over een periode van een jaar, of wel een bedrag ad Bfr. 20.000;

C) een vergoeding gelijk aan de kindertoelage en de toelage voor schoolgaande kinderen, behorende bij rang L/C, bezoldigingstrap 1, van de taalkundige dienst, berekend over een periode van een jaar, of wel een bedrag ad Bfr. 125.000;

D) een vergoeding gelijk aan de installatievergoeding welke op het huidige tijdstip aan ambtenaren van dezelfde categorie wordt uitbetaald, of wel een bedrag ad Bfr. 60.000;

E) de restitutie van de reiskosten van het gezin van verzoeker bij zijn indiensttreding, of wel een bedrag ad Bfr. 5.000;

F) de verhuiskosten bij gelegenheid van de indiensttreding van verzoeker, zoals deze aan ambtenaren van dezelfde categorie worden uitbetaald, of wel een bedrag ad Bfr. 50.000;

3. Te verklaren voor recht dat verzoeker bij vertrek betaling zal ontvangen van dezelfde installatievergoeding bij vertrek, waarop ambtenaren van dezelfde categorie aanspraak kunnen maken, alsmede dat dezelfde reiskosten voor hem en zijn gezin en dezelfde verhuiskosten zullen worden vergoed, waarop ambtenaren van dezelfde categorie aanspraak kunnen maken;

Een en ander onder het voorbehoud dat partijen zich in geval van onenigheid tot het Hof zullen wenden;

Verweerster te veroordelen tot betaling van een bedrag van Bfr. 500.000 of 10.000 eenheden EMO als vergoeding voor geleden onstoffelijke schade;

Subsidiair, te verklaren voor recht dat de Commissie van de E.E.G. gehouden is, aan verzoeker zijn achterstallig salaris uit te keren op basis van Bfr. 950 per dag vanaf 1 oktober 1959 tot de datum waarop hij opnieuw in dienst zal treden;

Te verklaren voor recht dat de Gemeenschap overeenkomstig artikel 9 van de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulppersoneel" borg dient te staan, dat verzoeker met terugwerkende kracht vanaf zijn indiensttreding, hetzij bij de Caisse Régionale de Maladie te Luxemburg, hetzij bij enig ander fonds, is verzekerd tegen ziekte, ongevallen en chirurgische behandeling;

Te bepalen dat op de aan verzoeker uit te keren sommen het bedrag, dat hij reeds heeft ontvangen op grond van de beschikking 44/59/6558 van 1 oktober 1960, in mindering zal worden gebracht;

De Commissie van de E.E.G. te veroordelen tot betaling van alle proceskosten, met inbegrip van de beide korte gedingen en van het getuigenverhoor";

Overwegende dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

„Met verwerping van al hetgeen meer of anders is gevorderd;

De vordering tot nietigverklaring van de ontslagbeschikking en de vordering tot herstel van het dienstverband ongegrond te verklaren;

Deze vorderingen af te wijzen;

Te bepalen dat het aanbod van verweerster, aan verzoeker een bedrag ad Bfr. 100.000 te betalen, bevredigend is;

Voor het overige de vorderingen van verzoeker te ontzeggen;

Kosten rechtens";

II. — Overzicht van de feiten

Overwegende dat de feiten, die aan het onderhavige geding ten grondslag liggen, als volgt kunnen worden samengevat:

Verzoeker is op 1 september 1958 in dienst genomen met een aanstellingsbrief waarin onder andere was bepaald, dat zijn verbintenis een „tijdelijk en voorlopig" karakter droeg en dat hij een dagelijkse vergoeding ad Bfr. 950 zou ontvangen. Gedurende de gehele periode

dat hij in dienst was heeft hij deze vergoeding inderdaad ontvangen in de vorm van voorschotten op „vacatiegelden als deskundige".

Bij brief van 24 juli 1959 van de Directeur-Generaal van de Administratie werd aan verzoeker medegedeeld, dat zijn werkzaamheden op de laatste dag van de daaropvolgende maand een einde zouden nemen. Deze brief luidde als volgt:

> „Het spijt mij U te moeten mededelen dat de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap na 31 augustus 1959 van Uw diensten als deskundige bij de taalkundige dienst niet langer gebruik zal maken".

Bovengenoemde termijn werd vervolgens bij brief van 14 augustus 1959 verlengd tot 30 september 1959 en bij brief van 29 september 1959 tot 31 oktober 1959.

De beschikkingen vervat in de brieven van 24 juli en 14 augustus zijn voorwerp van het onderhavige beroep, dat op 24 september 1959 is ingesteld.

III. — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

1. *TEN AANZIEN VAN DE ONTVANKELIJKHEID*

Verweerster bestrijdt de ontvankelijkheid van de tweede primaire conclusie, waar verzoeker het Hof verzoekt vast te stellen, dat hij voorlopig bij de taalkundige dienst is aangesteld in een bepaalde rang. Zij voegt hiertoe aan, dat het recht tot het doen van benoemingen uitsluitend aan de administratie toekomt, zodat het Hof van Justitie hierbij niet in haar plaats kan treden, en voorts dat verweerster op het huidige tijdstip zelf niet gerechtigd is, voorlopige benoemingen te verrichten.

2. *TEN PRINCIPALE*

Ten aanzien van de grief schending van de rechtsregels, welke op de dienstbetrekking van verzoeker van toepassing zijn

Verzoeker stelt, dat onafhankelijk van de officiële kwalificaties welke de administratie op hem heeft toegepast, de werkelijke rechts-

verhouding, die tussen partijen heeft bestaan, een publiekrechtelijke overeenkomst is, waarbij op verzoeker een prae-statutair systeem van toepassing is, dat hem met name voor de toekomst aanspraak geeft op een vaste werkkring.

Te dien einde voert hij aan, dat

- hij van de aanvang af was onderworpen aan een systeem van ondergeschiktheid dat niet past bij de positie van een ambtenaar die geen vaste betrekking bekleedt;
- hij aan een regelmatig tijdschema was onderworpen;
- hij een medisch onderzoek moest ondergaan bij de door de Commissie aangewezen arts;
- hij van de aanvang af is aangesteld, niet om spoedeisende en tijdelijke vertaalwerkzaamheden te verrichten, doch om een permanente functie te bekleden;
- hem door de Commissie een verklaring is verstrekt, waardoor hij was vrijgesteld van de douanerechten voor de invoer in België van zijn inboedel en persoonlijke eigendommen;
- hij in het bezit was van een officiële identiteitskaart.

Naar de mening van verzoeker wijzen al deze feiten uit, dat de tussen de Commissie en hem bestaande arbeidsverhouding de belangrijkste kenmerken heeft, die volgens de Administratieve Rechtbank van de Internationale Arbeidsorganisatie gelden voor de arbeidsverhouding tussen de internationale ambtenaar en de administratie, namelijk: *a)* het permanente karakter van zijn werkzaamheden, ten dienste van de instelling waartoe hij behoort, *b)* de eenzijdige, niet-contractuele arbeidsregeling, *c)* de mogelijkheid van aansluiting bij ziekenfondsen, pensioenfondsen enz..

Met betrekking tot dit laatste kenmerk merkt verzoeker op, dat hij weliswaar niet was aangesloten bij ziekenfondsen, pensioenfondsen enz., doch dat niet mag worden vergeten, in de eerste plaats, dat de Administratieve Rechtbank van de Internationale Arbeidsorganisatie spreekt van „mogelijkheid van aansluiting" (accessibilité), niet van

„aansluiting" (accession), in de tweede plaats, dat hij bij de geboorte van zijn vierde kind een vergoeding wegens dokterskosten en bevallingskosten heeft genoten.

Verweerster antwoordt in de eerste plaats, dat het van toepassing zijn van dienstorders en een vaste dagindeling voor het onderhavige geval nog niet een „eenzijdige, niet-contractuele arbeidsregeling" inhouden, zoals verzoeker wil, omdat dergelijke omstandigheden zich ook bij arbeidsverhoudingen van privaatrechtelijke aard voordoen.

Zij is integendeel van mening, dat de wijze van aanstelling en de werkkring van verzoeker niet de typische elementen vertonen van de functie van een internationale of nationale ambtenaar, namelijk het „permanente karakter van de werkzaamheden van de ambtenaar ten dienste van de instelling waartoe hij behoort" en de „aanstelling van de ambtenaar in een betrekking, die deel uitmaakt van een administratief kader". In dit verband wijst zij er op, dat:

a) verzoeker niet bij een beschikking is benoemd volgens de procedure welke voor de aanstelling van ambtenaren in vaste dienst wordt gevolgd;

b) de bijbehorende aanstellingsbrief, welke bedoelde ambtenaren steeds ontvangen, niet aan verzoeker is verzonden;

c) de wijze van bezoldiging van verzoeker verschilde van die van de andere ambtenaren van de dienst, daar de noodzakelijke uitgaven zijn gebracht ten laste van de begrotingspost welke uitdrukkelijk is bestemd voor de uitgaven die voortvloeien uit de bezoldiging van tijdelijk personeel, alsmede voor de honoraria van „free lance"-tolken;

d) op de bezoldiging van verzoeker nooit enige inhouding is toegepast, noch tot storting in het ziekenfonds, noch voor de instelling van een voorzieningsfonds. De toekenning van een geboortetoelage aan verzoeker mag niet worden gelijkgesteld met aansluiting bij het ziekenfonds, daar het hier een vrijwillige en uitzonderlijke hulpverlening betreft, die in de begroting onder de post „buitengewone hulpverlening" is geboekt.

Wat voorts de afgifte van het bijzondere identiteitsbewijs en de douanefaciliteiten betreft, antwoordt verweerster dat:

– het in het eerste geval eenvoudig een stuk van interne aard betreft, hetwelk toegang verleent tot de kantoren van de Gemeenschap;

– in het tweede geval niet uit het oog moet worden verloren, dat de administratie niet rechtstreeks is opgetreden en zich heeft beperkt tot de verklaring dat de betrokkene in dienst van de Gemeenschap was.

Op grond van deze overwegingen concludeert verweerster derhalve, dat de rechtsverhouding, die tussen partijen heeft bestaan, die van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst is. Zelfs indien zou worden aangenomen dat deze rechtsverhouding van publiekrechtelijke aard is, zo vervolgt verweerster, kan verzoeker evenmin aanspraak maken op een vaste aanstelling, daar, in afwachting van het Statuut voorzien in artikel 212 van het Verdrag E.E.G., het gehele personeel moet worden aangesteld bij overeenkomst van beperkte duur (artikel 246, lid 3, Verdrag E.E.G.).

Ten aanzien van de grief détournement de pouvoir ten opzichte van verzoeker

Verzoeker is van oordeel, dat de Commissie haar bevoegdheden op willekeurige wijze heeft gebruikt. Te dien einde voert hij aan, dat de bestreden beschikking er toe diende, een disciplinaire maatregel te camoufleren. Immers, er werd geen geheim van gemaakt, dat zijn ontslag het gevolg was van een artikel, dat hij had doen opnemen in het „Algemeen Handelsblad" te Amsterdam van 14 februari 1959 en waarin werd gewezen op het onzekere lot van de vertalers van de Commissie.

Na er op te hebben gewezen, dat het ongunstige rapport van het hoofd van de taalkundige dienst over de kundigheden van verzoeker – welk rapport aan het ontslag van deze laatste ten grondslag lag – lang voor de verschijning van genoemd artikel, namelijk op 16 januari 1959, is uitgebracht, antwoordt *verweerster* dat, daar het in casu een

tijdelijke aanstelling betrof welke was onderworpen aan de regels van privaatrecht, de ontslagbeslissing in geen geval détournement de pouvoir van de zijde van de administratie kon inhouden.

Ten aanzien van de grief schending van wezenlijke vormvoorschriften wegens het ontbreken van motivering

Uitgaande van de stelling dat de rechtsbetrekking welke tussen partijen bestond een publiekrechtelijke arbeidsovereenkomst was, voert *verzoeker* aan, dat de omstreden ontslagbeschikking met redenen had behoren te zijn omkleed en dat, nu motivering ontbreekt, wezenlijke vormvoorschriften zijn geschonden.

Verweerster antwoordt dat, nu verzoeker is aangenomen op grond van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst, het onderhavige ontslagbesluit een burgerrechtelijke rechtshandeling was en als zodanig niet behoefde te worden gemotiveerd.

Ten aanzien van de dienstfout van verweerster

Verzoeker voert subsidiair aan, dat hij door toedoen van de Commissie de gerechtvaardigde verwachting heeft opgevat en gekoesterd, dat hij een vaste aanstelling zou verkrijgen, zodat zijn ontslag ten onrechte is verleend en onrechtvaardig is en in ieder geval een dienstfout betekent, die hem recht geeft op schadevergoeding.

Het Hof heeft de bevoegdheid, ex aequo et bono het bedrag vast te stellen, dat een behoorlijke vergoeding zal zijn voor de toegebrachte schade. Het criterium dat in casu het meest in aanmerking komt is — volgens verzoeker — te vinden in artikel 42 van het Personeelsstatuut van de E.G.K.S.

Verweerster antwoordt, dat uit hetgeen zij omtrent het rechtskarakter van de tussen partijen bestaande arbeidsverhouding heeft gesteld duidelijk blijkt, dat verzoeker niet in het onzekere kon verkeren omtrent het tijdelijke karakter van zijn betrekking, zodat de door verzoeker opgeworpen grief niet gegrond is.

Ten aanzien van de grief schending van de regels van Belgisch recht betreffende de burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst

Subsidiair stelt *verzoeker* nog dat, uitgaande van de veronderstelling dat de rechtsverhouding tussen partijen die van een burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst was, moet worden vastgesteld dat de opzegtermijn van een maand, die verweerster in haar brief van 24 juli 1959 in acht heeft genomen, onvoldoende is.

Verweerster wijst er in de eerste plaats op, dat de termijn die zij in acht heeft genomen in totaal drie maanden beloopt, niet slechts één maand. Vervolgens stelt zij dat, indien wordt gelet op alle elementen die de Belgische wet bepalend acht voor de duur van de ontslagtermijn bij de ontbinding van privaatrechtelijke arbeidsovereenkomsten, alsmede op de noodzaak, dat verzoeker een nieuwe betrekking vindt, een opzegtermijn van drie maanden wel degelijk aan de vereisten van de Belgische wetgeving voldoet.

IV. — Procedure

Overwegende dat de procedure normaal is verlopen;

dat verzoeker op 24 september 1959 een vordering tot opschorting van de tenuitvoerlegging der bestreden beschikking heeft ingediend, daartoe aanvoerende dat hem door deze tenuitvoerlegging een onherstelbare of althans ernstige schade zou worden toegebracht;

dat bij beschikking van 20 oktober 1959 de President van het Hof, na kennisneming van de schriftelijke opmerkingen van verweerster en na aanhoring van partijen ter zitting van 19 oktober 1959, de vordering tot opschorting heeft afgewezen en de beslissing ten aanzien van de kosten heeft aangehouden;

Overwegende dat de Tweede Kamer bij beschikking van 12 februari 1960 heeft besloten, overeenkomstig artikel 95 paragraaf 2 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, de zaak naar het Hof te verwijzen;

Overwegende dat het Hof bij beschikking van 20 juni 1960 heeft besloten een getuigenverhoor te doen plaatsvinden omtrent de door

verzoeker ter ondersteuning van het middel détournement de pouvoir aangevoerde feiten;

dat de ter zake door partijen aangewezen getuigen bij beschikking van het Hof van 31 augustus 1960 zijn opgeroepen en zijn gehoord ter zitting van 1 oktober 1960;

Overwegende dat bij op 1 oktober 1960 ter griffie ingekomen memorie verzoeker heeft geconcludeerd dat het den Hove behage, overeenkomstig artikel 186 van het Verdrag E.E.G., „de Commissie van de E.E.G. te veroordelen aan verzoeker uit te keren, bij wege van voorschot op achterstallige vergoedingen of bezoldiging, een bedrag ad Bfr. 100.000 of 2.000 rekeneenheden, of een ander bedrag vast te stellen ex aequo et bono";

dat de President van het Hof bij beschikking van 1 oktober 1960 heeft besloten, de vordering van verzoeker gedeeltelijk toe te wijzen en de Commissie van de E.E.G. heeft bevolen, als voorlopige uitkering een bedrag ad Bfr. 60.000 ter beschikking van verzoeker te stellen; dat de beslissing ten aanzien van de kosten daarbij is aangehouden;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

Overwegende dat allereerst dient te worden onderzocht of het Hof bevoegd is, in het onderhavige geding uitspraak te doen; dat deze vraag door verweerster is opgeworpen tijdens de procedure in kort geding, doch in de hoofdzaak niet opnieuw aan de orde is gesteld;

Overwegende dat in artikel 179 van het Verdrag het volgende is bepaald: „Het Hof van Justitie is bevoegd, uitspraak te doen in elk geschil tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden, binnen de grenzen en onder de voorwaarden vastgesteld in het statuut of voortvloeiende uit de regeling welke voor hen toepasselijk is";

Overwegende dat op het huidige tijdstip de personeelsleden — in de ruimste zin des woords — van de Gemeenschap, bij gebreke en in afwachting van het statuut, aan een bijzondere voorlopige regeling

zijn onderworpen; dat, nu de bevoegde instanties deze niet nauwkeurig hebben vastgesteld en omschreven, de op genoemde personeelsleden toepasselijke regeling noodzakelijkerwijs bestaat uit de uitdrukkelijke of stilzwijgende voorwaarden waaronder zij bij de Gemeenschap zijn aangesteld;

Overwegende dat het Hof derhalve bevoegd is uitspraak te doen in de geschillen welke in de huidige omstandigheden tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden rijzen, aangezien voor de rechtsbetrekkingen tussen beiden noodzakelijkerwijs een zij het slechts voorlopige regeling bestaat;

Overwegende buitendien dat in artikel 173 van het Verdrag het algemene beginsel is neergelegd: „Het Hof van Justitie gaat de wettigheid na van de handelingen van de Commissie, voorzover het geen aanbevelingen of adviezen betreft."; dat de verwijzing naar dit beginsel, wel verre van in tegenspraak te zijn met de toepassing van artikel 179 in het onderhavige geval of zich daartegen te verzetten, voorzover nodig de juistheid van deze toepassing versterkt;

Overwegende dat bijgevolg als ongegrond moet worden verworpen het verweer, dat artikel 179 in casu geen toepassing kan vinden, omdat de Gemeenschap het statuut harer personeelsleden niet heeft vastgesteld en bij gebreke daarvan evenmin uitdrukkelijk een regeling heeft getroffen, welke voorlopig, in afwachting van het statuut, zal gelden; dat immers, gelijk boven is gesteld, voor de rechtsbetrekkingen tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden noodzakelijkerwijs een regeling bestaat;

Overwegende dat voorts eveneens als ongegrond moet worden verworpen het verweer ontleend aan de verschillende benamingen als „personeelsleden" en „ambtenaren", daar het vanzelf spreekt dat bij de huidige stand van zaken met het woord „personeelslid", in afwachting van de afkondiging van het ambtenarenstatuut, wordt gedoeld op al diegenen die in dienst zijn van de Gemeenschap;

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

1) Overwegende dat verzoeker in zijn tweede primaire conclusie het Hof verzoekt, te verklaren voor recht, dat hij moet worden geacht voorlopig in een vaste rang en met indeling in een bepaalde bezoldigingstrap als ambtenaar bij de taalkundige dienst te zijn aangesteld;

Overwegende dat het recht tot het doen van benoemingen uitsluitend aan de administratie toekomt, die bij uitsluiting bevoegd is te beslissen, in welke rang en bezoldigingstrap een ambtenaar wordt aangesteld;

dat het Hof van Justitie niet in de plaats van de Commissie deze bevoegdheid kan uitoefenen, zodat de tweede primaire conclusie van verzoeker niet ontvankelijk is;

2) Overwegende dat verzoeker subsidiair concludeert tot veroordeling van verweerster tot betaling van een schadevergoeding wegens geleden onstoffelijk nadeel;

Overwegende dat naar artikel 38 paragraaf 1 sub d) van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen de conclusies van een beroep moeten zijn neergelegd in het verzoekschrift;

dat vorengenoemde conclusie voor de eerste maal is geformuleerd in de schriftelijke opmerkingen van verzoeker omtrent de op 20 juni 1960 door het Hof bevolen instructie en niet impliciet ligt besloten in de bij het verzoekschrift voorgedragen conclusies; dat deze conclusie derhalve tardief is voorgedragen en niet-ontvankelijk moet worden verklaard;

dat echter, daar het in casu een beroep in volle omvang betreft, het Hof, zelfs indien een aan de voorschriften beantwoordende conclusie ontbreekt, niet alleen bevoegd is, de bestreden beschikking nietig te verklaren, doch ook eventueel verweerster ambtshalve te veroordelen tot betaling van een vergoeding wegens de door haar dienstfout toegebrachte onstoffelijke schade;

Ten principale

TEN AANZIEN VAN HET RECHTSKARAKTER VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

Overwegende dat, in aanmerking genomen de omstandigheden waaronder de verzoeker bij de Commissie is aangesteld, moet worden vastgesteld dat de arbeidsovereenkomst met stilzwijgende goedkeuring van partijen tot stand is gekomen;

Overwegende dat de vraag dient te worden gesteld, of deze overeenkomst van publiekrechtelijke of van burgerrechtelijke aard is;

Overwegende dat in het onderhavige geval één der contracterende partijen, de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap, handelende binnen de haar bij het Verdrag toegekende bevoegdheden, krachtens artikel 210 van het Verdrag rechtspersoonlijkheid bezit; dat, gezien de bevoegdheden en functies welke de Gemeenschap bezit, deze rechtspersoonlijkheid een publiekrechtelijk karakter draagt; dat bijgevolg de litigieuze overeenkomst is aangegaan door een publiekrechtelijke rechtspersoon;

Overwegende voorts dat deze overeenkomst is aangegaan met het oog op het functioneren van de taalkundige dienst van de Commissie; dat de werkzaamheden van deze dienst, die tot taak heeft er voor te waken, dat de handelingen der Commissie in de vier officiële talen van de Gemeenschap identiek worden geredigeerd, een belangrijk bestanddeel vormen bij de voorbereiding van deze handelingen voor elke taal afzonderlijk; dat deze dienst daardoor, als onderdeel van de Commissie, van publiekrechtelijke aard is;

dat bijgevolg de litigieuze overeenkomst van publiekrechtelijke aard is en aan de algemene regels van administratief recht is onderworpen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT OP EEN VASTE WERKKRING

Overwegende dat verzoeker stelt, dat de uit de litigieuze overeenkomst voortvloeiende publiekrechtelijke rechtsbetrekkingen inhouden, dat op hem een prae-statutair systeem van toepassing is, waarbij hij aanspraak heeft op een vaste werkkring;

dat bijgevolg de litigieuze ontslagbeschikking, waarbij aan genoemde rechtsbetrekkingen een eind is gemaakt, de rechtsregels omtrent de aanstelling van verzoeker heeft geschonden en daardoor ongeldig is;

Overwegende dat dit betoog niet kan slagen;

Overwegende dat in artikel 246, lid 3, van het Verdrag het volgende is bepaald: „Tot aan de vaststelling van het statuut van de ambtenaren alsmede van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Gemeenschap, bedoeld in artikel 212, neemt iedere instelling het nodige personeel aan en gaat te dien einde contracten aan van een beperkte duur.";

dat uit deze bepaling volgt, dat tot aan de vaststelling van het statuut en de in artikel 212 van het Verdrag bedoelde regeling, de huidige arbeidsverhouding tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden van beperkte duur is;

dat mitsdien de voordien aangenomen personeelsleden op grond van hun aanstelling er geen aanspraak op kunnen maken, dat zij vast zullen worden benoemd of dat het toekomstige statuut op hen zal worden toegepast, daar zulks in tegenspraak zou zijn met het beperkte karakter van elke arbeidsverhouding die voor de inwerkingtreding van het statuut of van bedoelde regeling tot stand komt;

dat de litigieuze overeenkomst weliswaar voor onbeperkte duur is aangegaan, doch zulks daardoor wordt verklaard, dat het ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst onmogelijk was, zich te houden aan het voorschrift van de contracten van beperkte duur bedoeld in artikel 246, lid 3, van het Verdrag, daar op dat tijdstip niet voldoende was te overzien, welke omvang op den duur de verschillende diensten van de Gemeenschap zouden aannemen;

dat uit de litigieuze overeenkomst, welke derhalve een voorstadium vormde voor het aangaan van de overeenkomsten bedoeld in artikel 246, lid 3, van het Verdrag, in geen geval mag worden afgeleid dat partijen de gemeenschappelijke bedoeling hadden, een arbeids-

overeenkomst van onbeperkte duur te sluiten, daar een dergelijke bedoeling kennelijk in strijd zou zijn met het beginsel van artikel 246, lid 3;

dat deze bedoeling evenmin mag worden afgeleid uit het feit, dat verzoeker voor zijn indiensttreding bij de Commissie aan een vergelijkend onderzoek heeft deelgenomen, daar het doel van dit vergelijkend onderzoek niet bestond in de onmiddellijke aanwerving van personeel, doch in de samenstelling van een lijst van kandidaten die voor aanstelling bij de instellingen der Europese Gemeenschappen in aanmerking kwamen; dat voorts de resultaten van het vergelijkende onderzoek eerst enkele maanden na de indiensttreding van verzoeker zijn bekend geworden, waardoor elk causaal verband tussen de organisatie van en de deelneming aan het vergelijkende onderzoek enerzijds en de aanstelling van verzoeker anderzijds is uitgesloten;

dat, nu verzoeker in geen geval een recht op een vaste werkkring kan geldend maken, de vraag niet behoeft te worden gesteld of de benamingen „deskundige" of „hulpkracht" inderdaad de aard van de rechtsbetrekking tussen partijen weergeven;

dat voorts, ten betoge dat de litigieuze arbeidsovereenkomst van duurzame aard is, geen beroep mag worden gedaan op sommige maatregelen van de Commissie ten opzichte van verzoeker en op bepaalde voordelen, die zij hem heeft toegekend, nu bedoelde overeenkomst daardoor toch niet een inhoud en strekking kan verkrijgen, die bij artikel 246, lid 3, van het Verdrag uitdrukkelijk zijn verboden;

dat bijgevolg faalt het betoog van verzoeker, dat de Commissie door haar houding bij hem de hoop op een vaste positie heeft gevoed en daardoor een dienstfout heeft begaan;

dat ten slotte in dit geval niet met vrucht een beroep kan worden gedaan op de rechtspraak van het Hof van Justitie van de E.G.K.S., waarbij aan de prae-statutaire personeelsleden van de E.G.K.S. aanspraak op een definitieve aanstelling werd toegekend, daar paragraaf 7, laatste lid, van de Overeenkomst met betrekking tot de overgangs-

bepalingen – anders dan artikel 246, lid 3, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap – niet bepaalt, dat elk arbeidscontract, dat voor de inwerkingtreding van het personeelsstatuut wordt aangegaan, van beperkte duur is, en daardoor niet de mogelijkheid uitsluit, dat arbeidsverhoudingen worden aangegaan die een duurzaam karakter hebben en aanspraak verlenen op toepassing van het statuut;

TEN AANZIEN VAN HET MIDDEL DÉTOURNEMENT DE POUVOIR

Overwegende dat verzoeker aanvoert, dat de ontslagbeschikking geenszins geheel of voornamelijk in het belang van de dienst is genomen, doch het gevolg is geweest van een artikel, dat hij heeft laten opnemen in het „Algemeen Handelsblad" te Amsterdam van 14 februari 1959 en waarin de nadruk werd gelegd op het onzekere lot van hen, die in dienst waren van de taalkundige dienst van de Commissie; dat daardoor de onderhavige beschikking een gecamoufleerde disciplinaire maatregel vormde en te zijnen opzichte een détournement de pouvoir bevatte;

dat, teneinde de gegrondheid van deze grief aan te tonen, verzoeker heeft aangeboden door getuigen te bewijzen:

a) „dat de heer Gummerer, hoofd van de taalkundige dienst, verzoeker de verzekering gaf, dat er op zijn werk geen aanmerking viel te maken, en dat hem niets zou zijn gebeurd, ware er niet het incident geweest van de publikatie van vorengenoemd artikel",

b) „dat de heer van Riemsdijk, reviseur bij de Nederlandse afdeling, op een vraag van de heer Stempels, van het kabinet van prof. Hallstein, antwoordde, dat het werk van verzoeker alle reden tot tevredenheid gaf en dat er naar zijn mening geen andere reden was om verzoeker weg te zenden, dan genoemd artikel";

Overwegende dat het Hof op 20 juni 1960 omtrent bovenvermelde feiten een getuigenverhoor heeft bevolen; dat de door het Hof opgeroepen getuigen ter zitting van 1 oktober 1960 zijn gehoord;

dat getuige Gummerer bij zijn verhoor heeft verklaard, dat hij verzoeker nimmer de verzekering heeft gegeven, waarvan in het eerste

bewijspunt sprake is; dat hij het Nederlands niet machtig is en daardoor de kwaliteit van het werk van verzoeker niet zelf kon beoordelen, zodat hij zich terzake moest verlaten op het oordeel van de Nederlandse reviseurs; dat hij in zijn functie van hoofd van de taalkundige dienst en als verantwoordelijk persoon voor de goede gang van zaken bij de dienst, weliswaar had gemeend tegenover verzoeker aanmerkingen te moeten maken op de publikatie van genoemd artikel, doch dat hij deze publikatie niettemin als een argument „ten overvloede", niet als een „bijkomend" argument heeft beschouwd, naast de argumenten die hem er toe leidden, het tot aanstelling bevoegde gezag voor te stellen, van de medewerking van verzoeker bij de taalkundige dienst af te zien;

dat getuige van Riemsdijk bij zijn verhoor heeft verklaard, dat hij nimmer had beweerd, dat het werk van verzoeker „alle reden tot tevredenheid gaf"; dat hij integendeel als zijn mening te kennen had gegeven, dat verzoeker, hoewel zijn prestaties niet zo onvoldoende waren dat van zijn diensten verder geen gebruik kon worden gemaakt, niettemin geen goede vertaler was; dat hij in zijn onderhoud met getuige Stempels de publikatie van het aan verzoeker toegeschreven krantenartikel slechts terloops had vermeld;

dat getuige Stempels de verklaring van getuige van Riemsdijk heeft bevestigd;

Overwegende voorts dat getuige van Karnebeek, die door het Hof is ondervraagd in zijn hoedanigheid van Directeur-Generaal van de Administratie bij de Commissie van de E.E.G., heeft verklaard, dat hij verzoeker over het incident van de publikatie van het krantenartikel bij de verschijning ervan had onderhouden, doch het incident met dit onderhoud als gesloten beschouwde;

Overwegende dat bovengenoemde getuigen, overeenkomstig artikel 47, paragraaf 6, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, het procesverbaal van de getuigenverklaring hebben ondertekend; dat getuigen Gummerer en van Riemsdijk, overeenkomstig artikel 47, paragraaf 5, van het Reglement, na hun verklaring de eed hebben afgelegd;

Overwegende dat de feiten, die verzoeker ter ondersteuning van het middel détournement de pouvoir heeft aangevoerd, door bovenvermelde getuigenverklaringen niet worden bevestigd;

Overwegende dat verzoeker voorts stelt, dat de bestreden ontslagbeschikking niet door enig dienstbelang wordt gemotiveerd en dat zulks wordt bewezen door de omstandigheid, dat een andere vertaler van de Nederlandse afdeling, van Alphen, in dienst is gehouden, hoewel hij in de beoordelingsnota der vertalers, op 16 januari 1959 opgesteld door getuige Gummerer, lager was ingedeeld dan verzoeker;

Overwegende dat, zelfs indien van Alphen ten onrechte in dienst zou zijn gehouden, deze omstandigheid niet op zichzelf inhoudt, dat ook verzoeker in dienst moet blijven, indien namelijk objectief vaststaat, dat het tot aanstelling bevoegde gezag in het belang van de dienst tot zijn ontslag heeft besloten;

dat mitsdien vorengenoemde stelling in casu niet door het Hof behoeft te worden onderzocht, nu deze voor de beslissing van de litigieuze vraag niet van belang is;

Overwegende dat op al deze gronden moet worden vastgesteld, dat verzoeker niet het bewijs heeft bijgebracht, dat de bestreden ontslagbeschikking is genomen op grond van de publikatie van het hem toegeschreven krantenartikel in het „Algemeen Handelsblad" van 14 februari 1959, en dat deze beschikking daardoor een gecamoufleerde disciplinaire maatregel zou zijn;

dat het middel détournement de pouvoir mitsdien faalt;

TEN AANZIEN VAN DE MOTIVERING DER ONTSLAGBESCHIKKING

Overwegende dat het optreden van de administratie op het gebied van de arbeidsovereenkomsten steeds is onderworpen aan de inachtneming van het beginsel van de goede trouw;

dat ook het litigieuze contract, behorende tot het administratief-recht, aan dit beginsel is onderworpen; dat het voorlopige of tijdelijke karakter van dit contract daaraan niet afdoet;

dat bijgevolg, wat de bestreden ontslagbeschikking betreft, het contract alleen mag worden verbroken met uitsluiting van elke willekeur en om redenen van dienstbelang, zoals bijvoorbeeld de wenselijkheid dat geen verder gebruik wordt gemaakt van de diensten van een ambtenaar die onbekwaam is of een functie bekleedt, die in het belang van de dienst wordt afgeschaft;

Overwegende dat de redenen van openbaar belang, welke dienen ter rechtvaardiging van een administratieve handeling, zodanig nauwkeurig moeten worden vermeld, dat de betrokken ambtenaar zich kan verweren, omdat hij zich anders in de onmogelijkheid bevindt, na te gaan, of zijn wettige belangen zijn geëerbiedigd of geschonden, en omdat voorts de rechterlijke controle op de wettigheid van de beschikking wordt bemoeilijkt;

dat in casu de ontslagbrief zich beperkt tot de mededeling aan verzoeker, dat de administratie het contract wenst te beëindigen, doch geen opgaaf van redenen bevat;

Overwegende dat weliswaar in de maand december 1958 de heer Lankes alle hulpkrachten en deskundigen bij de vertaaldienst, met inbegrip van verzoeker, heeft medegedeeld dat het nodig was het effectief van de dienst te beperken, zodat niet alle personeelsleden in de definitieve organisatie zouden kunnen worden opgenomen;

dat verzoeker kon begrijpen, dat de beëindiging van zijn contract in beginsel in verband stond met bedoelde mededeling, doch dat, gezien de omstandigheden van het geval, in het bijzonder het aanzienlijke tijdsverloop tussen deze mededeling van algemene aard en de brief waarbij het contract werd beëindigd, een uitdrukkelijke motivering vereist was;

Overwegende dat bijgevolg de ontslagbrief onvoldoende moet worden geacht;

dat dit gebrek wanprestatie van de zijde van de Commissie oplevert, waarvoor deze aansprakelijk is;

Overwegende dat daarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheid, dat de beëindiging van de overeenkomst definitief is geworden en dat de verplichting van de Commissie zich oplost in een verplichting tot betaling van schadevergoeding;

Overwegende dat bij de vaststelling van het bedrag van de schadevergoeding behoort te worden rekening gehouden met de onstoffelijke schade, die verzoeker heeft geleden ten gevolge van de onzekere positie die door de wanprestatie van de Commissie is ontstaan, alsmede met zijn leeftijd en familie-omstandigheden;

dat het Hof in de omstandigheden van het onderhavige geval aanleiding vindt, het bedrag van de schadevergoeding ex aequo et bono vast te stellen op Bfr. 100.000;

dat bijgevolg het aanbod van verweerster, aan verzoeker een bedrag ad Bfr. 100.000 te betalen, bevredigend moet worden geacht;

Overwegende dat de Commissie van de E.E.G. bij beschikking van de President van het Hof van 1 oktober 1960 is veroordeeld, verzoeker als voorlopige uitkering een bedrag ad Bfr. 60.000 uit te betalen; dat bijgevolg het aan verzoeker als vergoeding voor onstoffelijke schade uit te betalen bedrag ad Bfr. 100.000 dient te worden verminderd met het bedrag, dat hij als voorlopige uitkering heeft ontvangen;

TEN AANZIEN VAN DE DOOR DE COMMISSIE IN ACHT GENOMEN ONTSLAGTERMIJN

Overwegende dat voorts behoort te worden onderzocht, of de termijn, welke de Commissie voor de beëindiging van het litigieuze contract heeft gesteld, op behoorlijke wijze is berekend;

dat, nu elke bepaling hieromtrent in de arbeidsovereenkomst ontbreekt, geen beroep kan worden gedaan op de regeling voor ambtenaren in tijdelijke dienst van de E.G.K.S., daar deze regeling geen contracten van onbeperkte duur voor de aanstelling van dergelijke ambtenaren kent; dat bijgevolg behoort te worden uitgegaan van de algemene rechtsbeginselen, alsmede van de „Voorwaarden voor de aanstelling van hulppersoneel", waarnaar verweerster heeft verwezen;

Overwegende dat in artikel 2 van genoemde voorwaarden is bepaald, dat voor de beëindiging van de contracten van onbeperkte duur de ontslagtermijn wordt gesteld op één dag voor zeven werkdagen;

dat de aangevallen ontslagbeschikking slechts een ontslagtermijn bevat van ongeveer een maand, terwijl op grond van genoemd artikel 2 deze termijn langer had behoren te zijn;

dat deze termijn echter tweemaal met een maand is verlengd;

dat dientengevolge, nu verzoeker gedurende deze termijn zijn volledige bezoldiging heeft behouden en tevens van die periode gebruik heeft gemaakt om een nieuwe werkkring te zoeken, hieruit volgt dat de ontslagtermijn, die de Commissie ten opzichte van verzoeker in acht heeft genomen, ongeveer drie maanden heeft belopen;

dat, gelet op de mogelijkheden van verzoeker om een nieuwe werkkring te vinden, het Hof deze termijn als redelijk beschouwd; dat mitsdien de Commissie uit dezen hoofde geen verwijt treft;

Kosten

Overwegende dat in artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is bepaald, dat bij de beroepen van de ambtenaren der Gemeenschappen de kosten door de instellingen gemaakt te haren laste blijven, onverminderd het bepaalde in artikel 69, paragraaf 3, tweede lid, van het Reglement;

dat volgens artikel 69, paragraaf 3, eerste lid, van het Reglement het Hof de proceskosten geheel of gedeeltelijk kan compenseren, indien partijen onderscheidenlijk op één of meer punten in het ongelijk worden gesteld;

dat verzoeker in het ongelijk is gesteld met betrekking tot de conclusies van het verzoekschrift tot vaststelling van zijn recht op een vaste werkkring en van de ongeldigheid van de ontslagtermijn, welke

verweerster bij de beëindiging van het litigieuze contract in acht heeft genomen; dat hij eveneens in het ongelijk is gesteld met betrekking tot de conclusie van het verzoekschrift, waarin wordt gesteld dat de bestreden ontslagbeschikking een détournement de pouvoir aankleeft;

dat er derhalve grond bestaat de proceskosten te verdelen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in haar pleidooien;

Gehoord de conclusies van de Advocaat-Generaal;

Gelet op de beschikking van de President van het Hof van 20 oktober 1959;

Gelet op de beschikking van het Hof van 20 juni 1960;

Gelet op de beschikking van de President van het Hof van 1 oktober 1960;

Gelet op de artikelen 173, lid 1, 178, 179, 181, 183, 189, 190, 210, 212, 215 en 246, lid 3, van het Verdrag E.E.G.;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de E.E.G.;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE

Recht doende,

Veroordeelt de Commissie van de E.E.G., aan verzoeker een bedrag ad Bfr. 100.000 uit te betalen, verminderd met de voorlopige uitkering ad Bfr. 60.000, toegekend bij beschikking van de President van het Hof van 1 oktober 1960;

Veroordeelt de Commissie van de E.E.G. tot betaling van tweederden der door verzoeker gemaakte kosten en bepaalt, dat zij voorts haar eigen kosten draagt;

Bepaalt dat verzoeker de kosten draagt, door hem gemaakt in de procedure in kort geding tot opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden beschikking, alsmede naar aanleiding van de door het Hof bevolen instructie;

Bepaalt dat de kosten van de procedure in kort geding tot het verkrijgen van voorlopige maatregelen ten laste van de Commissie van de E.E.G. zijn;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op zestien december negentienhonderdzestig.

DONNER HAMMES RIESE
DELVAUX ROSSI

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op zestien december negentienhonderdzestig.

De Griffier, *De President,*
A. VAN HOUTTE A. M. DONNER